

СОВЕТ
БОЛЬШЕКАЙБИЦКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ОЛЫ КАЙБЫЧ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

«11» февраль, 2022 ел

КАРАР

Олы Кайбыч ав. № 43

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының 2018 елның 1 октябрендәге 14 номерлы каравы белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр проектын кабул итәргә (1нче кушымта)

2. Расларга:

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы каравы проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каравы проекты буенча гавами тыңлаулар үткәру тәртибе (3 нче кушымта).

3. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» карап проекты буенча кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомуиләштерү һәм карау

буенча түбәндәгә составта эшче төркем төзөргө: Сафиуллина Гөлнара Илдүс кызы, Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы депутаты, Хамидуллин Ильяс Илдар улы, Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы депутаты, Зиядиев Илсур Мәдәрис улы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы депутаты.

4. Гавами тыңлауларны 2022 елның 03 мартаңда 10.00 сәгатьтә Кайбыч районы, Олы Кайбыч авылы, Кояшлы бульвар урамы, 7 нче йорт адресы буенча урнашкан жәмәгать үзәге бинасында уздырырга.

5. Эшче төркемгә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы депутатлары һәм «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту түрында» карар проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен өйрәнергә һәм гомумиләштерергә һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның Олы Кайбыч авыл жирлеге Советына карауга чыгарырга.

6. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту түрында» карар проекты буенча кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркемгә йөкләргә.

7. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында һәм Кайбыч муниципаль района Олы Кайбыч авыл жирлегенең <http://bkaybic-kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча рәсми сайтында бастырырга.

Совет Рәисе,
Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районның
Олы Кайбыч авыл жирлеге Башлыгы

А.И. Рәхмәтуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының
2022 елның 11 февралендәге 43 номерлы
карарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр

1. 1 статьяда ««Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге»» сүzlәрен ««Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге»» сүzlәре белән алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең hәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү hәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән».

3. 5 статьяда:

1 өлешнең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык hәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан hәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү торгантөзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнардан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, аларны саклауны оештыру;»;

1 өлешнең 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

4. 6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 hәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә hәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны би्रү;

17) алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чарапарын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициативалы проект түрүнде фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбәндәгә эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

6. 19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны түрүнде Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән каарларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэммин итә торган башка чараларны күзә тотарга тиеш.

Жирлек Советы Уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнәң беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэммин итү, шулай ук Поселения халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтынң мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану түрүндагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләргә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызынлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күзә тоткан проектлар, жир кишәрлекенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү түрүндагы каарлар проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түрүндагы каарлар проектларына, жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәрту мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганды һәм төзелеш корылмалары төзу түрүндагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнен вазыйфаи затлары» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышы» сүzlәрен өстәргә,»;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнәң» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясенең бер өлеше)» сүzlәрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керүче торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнарың жыенең жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнарың жыенең, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча гражданнар жыенең үткәрелергә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендәге жирлек составына керүче торак пункт территориясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Гражданнарың инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда жирлек халкы яисә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешендә уналты яшькә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлектә яшәүчеләрнәң яисә аның өлешләрендә гражданнарың әлеге инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзасны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындағы каар Жирлек советы тарафынан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешү уздыру өчен жирлекнең рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы каарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә <http://bkaybic-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча рәсми сайтынан файдаланып халыктан сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе:»;

7 өлешнен 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чарапарны гамәлгә ашыру максатларында, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл иту буенча, жирлекнең башкарма комитетына инициатив проект көртөлөргө мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшкә житкән һәм жирлек территориясенең яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелөргө мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокуку шулай ук жирлек территориясенең эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелөргө мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл иту буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнары алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызықсынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мәлкәт һәм (яисә) хезмәт белән катнашу турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект түрүндә фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатынен туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау түрүндә гражданнарның жыене, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан карап кабул итү максатларында каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыюю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсө буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыене, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза көгазыләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына керту түрүндагы мәгълумат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълумат-телеоммуникация чөлтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проектның инициаторлары хакында белешмәләрне үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Жирлек Башкарма комитетына аларны тәкъдим итү срогоян күрсәтеп, үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге түрүндамәгълумат алалар. Үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшкә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълуматны «Интернет» мәгълумат-телеоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълумат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктыхында күрсәтелгән мәгълумат гражданнарга авыл торак пунктыхының старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алыш 30 көн эчендә ничшикsez каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендей эшләүне жирле бюджет түрүндагы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларда жирле бюджет проектын төзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет түрүндагы карапга үзгәрешләр керту) дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты тубәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) инициатив проектны кертунең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры кilmәve;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләtlәre һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәlgә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләуләре барлыкка кilmәgәn инициатив проектны гамәlgә ашыру өчен кирәkle чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл иту мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендәгى 5 пунктynда каралган очракта проект инициаторларына бергәlәp инициатив проектны эшләp бетерергә тәkъdim итәrgә, шулай ук аны үз компетенцияләre нигезендә башка муниципаль берәmlекнең яисә dәulәt органнының жирле үзидарә органы каравына тәkъdim итәrgә tiеш. 9. Инициатив проектларны kүrsәtү, керту, фикер аlyшу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үtkәru тәrtibe Жирлек Советы (Совет вәkalәtlәren гамәlgә ашyручы гражданнар жыенның тарафыннан билгеләnә.

10. Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннәn финанс ярдәме алу өчен тәkъdim иtelә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга tiешле белешмәләr составына таләplәr, инициатив проектларны карау тәrtibe, шул исәptәn аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләr, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәrtibe һәm критерийлары закон һәm (яисә) Россия Федерациисе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләnә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәm 12 өлешләrenдәгى таләplәr кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициативалы проект, шул исәptәn эchtәlegе буенча шундый ук өstенлекле проблемаларны тасвирлап, кертелгәn очракта, Жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алу оештыра һәm бу хакта проектның инициаторларына хәbәr итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үtkәru коллегиаль органга (комиссиягә) йөklәnә, аны төzү һәm аларның эшчәnlек тәrtibe Жирлек Советы карапы беләn билгеләnә. Коллегиаль органның (комиссияneң) составы Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төzelә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әgъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек советы тәkъdimnәre нигезендә билгеләnergә tiеш. Проектның инициаторларына һәm аларның вәkilләrenе конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәm алар буенча үz позицияләren бәyәn иту мөмкинлеге тәэмmin итelerгә tiеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территорияндә гражданнар жыены, жыельши яисә конференциясе тарафыннан вәkalәtle башка гражданнар, шулай

ук Россия Федерациисе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациисе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны куллану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынуы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек Башкарма комитетының курсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, курсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районнының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттында курсәтелгән мәгълүмат гражданнарга авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.».

11. 40 статьяның 1 өлешенәнәгә 7 пункттын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациисе гражданлығы йә чит ил гражданлығы - Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлығы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлығы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациисе гражданының чит дәүләт территориясендә дайими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

12.46 статьяның 1 өлешенәнәгә 9 пункттын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациисе гражданлығы йә чит ил гражданлығы - Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлығы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлығы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациисе гражданының чит дәүләт территориясендә дайими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

13. 49 статьяда:

1 өлешнен 6 пункттындагы өченче абзасны түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслың, төзекләндерү өлкәсендә аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәу, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм курсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләрен үтәу тора торган муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, курсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүнен оештыра, шулай ук жирлек чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннен файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешнен 6 пункттындагы егерменче абзасын үз көчен югалткан дип танырга; 2 өлешкә түбәндәгө эчтәлекле уналты һәм унжиде абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә өгъзаларына хезмәткәр курсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бири;

алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм курсәту چараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнен башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәгә Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән җайга салына.»;

14. 51 статьяның 6 өлешенә түбәндәгө эчтәлекле 4.1 пункты өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;».

15. түбәндәгө эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 - статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан һәм башкача тәэммин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралған инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмүн итү чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмүн итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алып, инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карап белән каралған бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә барлыкка килгән юридик затларның ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярий мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашулары рәвешендә дә тәэмүн ителергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәгә эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«-Россия Юстиция министрлыгы порталында хокукий акт текстын урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>).»

17. 79 статьяда:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәгә эчтәлекле яна өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсесе максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сиғезенче абзацлар дип санарага;

9 өлешне түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындагы карап белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралған очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралған очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) йә чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрлөренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында, хокукий актында билгеләнгән очракларда бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бўлу;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланга торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм һәр елгы план чорының) килуче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге курсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Дәүләт Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка курсәткечләре.»;

18. 81статьяда:

1 өлештэ «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенен өлешләре)» сүзләрен ёстәргә;

2 өлешне түбәндәгे редакциядә бәян итәргә:

«2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарың бер мәртәбә бирелә торган түләүләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында гражданнар жыенында каралган очракларда хәл ителә.».

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының
2022 елның 11 февралендәге 43 номерлы
карасына 2 нче күшымта

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы карары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе

1. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» карар проектына тәкъдимнәр Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге советына түбәндәгә адрес буенча 422330, Татарстан Республикасы Кайбыч районы, Олы Кайбыч авылы, Кояшлы бульвар, 7 йорт күшымта бирелгән үрнәк буенча язма рәвештә төзәтмәләр таблицасы рәвешенә кертелә:

№ №	Пункт, пунктча	Карар проектыт ексты	Проект тексты	Төзәтмәне исәпкә алып, проект тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А., адрес, телефон, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр Олы Кайбыч авыл жирлегенең мәгълумат стендында урнаштырылган көннән алыш эш көннәрендә 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр бер ай эчендә кабул ителә.

2. Чыгыш хокуки белән гавами тыңлауларда катнашуга гаризалар түбәндәгә адрес буенча: 422330, Татарстан Республикасы Кайбыч районы, Олы Кайбыч авылы, Кояшлы бульвар, 7 йорт шәхсән яки почта аша бирелә (конвертта «Устав» яки «гавами тыңлаулар» тамгасы белән).

Заявкалар эш көннәрендә гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмычча 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлегенең Советы аппараты хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм законлылык, хокук тәртибе мәсьәләләре буенча дайми комиссиягә, гавами тыңлаулар үткәру буенча жирле үзидарәгә тапшырыла.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының
2022 елның 11 февралендәге 43 номерлы
каарына З нче күшүмтә

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәру тәртибе

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Олы Кайбыч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставының 19 статьясы, өлдөр Тәртип нигезендә уздырыла.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлегенең Советына гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырган кешеләр дә үзләренең тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларда катнашучылар булып тора.

3. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукиннан башка, гавами тыңлауларда катнашучы барлык кызыксынуучы кешеләр, массакүләм мәгълүмат чаралары катнашырга мөмкин.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып Жирлек башлыгы яисә аның йөклөмәсе буенча Жирлек житәкчесенең башка вазыйфаи заты тора.

6. Халык тыңлаулары рәиснең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләненең асылы, тыңлаулар уздыру тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, көргөн тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне исәпкә алу өчен, рәис тәкъдиме буенча, житәкчө һәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайланы.

8. Төп доклад белән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл жирлегенең законлылық, хокук тәртибе һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дайми комиссиянең каары белән вәкаләтле депутаты чыгыш ясый;

9. Чыгыш хокуку белән гавами тыңлауларда катнашучылар, гариза бирү вакытына карап, чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 7 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел, рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау вакыты озайтылырга мөмкин, әмма 3 минуттан да артык түгел.

11. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгыш ясаучыларга председатель рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәрүгә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Халық алдында тыңлаулар уздыру тәртибен бозған очракта, рәис аларны утырыш залыннан алып ташлауны таләп итәргә хокуклы.

15. Чыгышлар тәмамлангач, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә ачык тыңлаулар барышында әйтегендә тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне төгәлләштерү өчен сүз бирергә мөмкин.

16. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы рәисе имза сала һәм ул билгеләнгән тәртиптә саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль района Олы Кайбыч авыл жирлегенен дайми комиссиясе тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкәрелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин иту Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге Советы аппараты һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Кайбыч авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.